

Sygn. akt II UK 32/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski

w sprawie z wniosku M.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 grudnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...].
z dnia 25 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 maja 2016 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny we [...].
oddalił apelację ubezpieczonego M.S. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ś. z dnia 13 października 2015 r., VII U [...], w
sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W. o
emeryturę.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną, w
której zarzucił naruszenie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o
emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U.
z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych
w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze
zm.) oraz art. 245 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania

ubezpieczony powołał się na potrzebę wykładni § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. „albowiem interpretacji wymaga pojęcie stałości wykonywania określonego rodzaju pracy”. Zdaniem skarżącego, „niejednolita wykładnia wskazywanego przepisu w zakresie interpretacji pojęcia stałości wykonywania określonego rodzaju pracy wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, co miało istotne znaczenie z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy”. Ponadto, skarga jest „oczywiście uzasadniona” ze względu na „rażące naruszenie przepisów postępowania”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie Sądowi pierwszej instancji sprawy do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący w pierwszej kolejności uważa, że jego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania z uwagi na konieczność wykładni § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Tego poglądu Sąd Najwyższy jednak nie podziela, bo przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w niej istotne zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości może nastąpić tylko wtedy, gdy określony przepis prawa nie doczekał się wykładni, bądź jest ona niejednolita (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231 i z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Natomiast nie występuje potrzeba wykładni przepisu (istotne zagadnienie prawne), jeżeli jego interpretacja jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez sąd drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 436 i z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr

448205).

Problem wykładni § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. - w tym również w odniesieniu do wszelkich czynności o charakterze „przygotowawczym” względem prac, które w przepisach są kwalifikowane jako prace wykonywane w warunkach szczególnych - był już wielokrotnie analizowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, które w tym względzie jest jednolite (utrwalone). Wynika z niego, że przy ocenie spełnienia warunku stałej pracy na stanowisku wymienionym w załączniku do ww. rozporządzenia należy mieć na uwadze również czynności przygotowawcze, które wiążą się z wykonaniem danej pracy w ramach określonego procesu technologicznego (wyroki z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388; z dnia 10 lutego 2012 r., II UK 125/11, OSNP 2013 nr 1-2, poz. 18; z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 9/13, LEX nr 1388598; z dnia 25 marca 2014 r., I UK 335/13, LEX nr 1477425 i z dnia 21 kwietnia 2015 r., I UK 336/14, LEX nr 1710351). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie do stażu pracy w szczególnych warunkach (szczególnym charakterze) - wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku zajmowanym przez pracownika - innych prac wykonywanych równocześnie w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (wyroki z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290; z dnia 12 lipca 2011 r., II UK 2/11, LEX nr 989128 i z dnia 7 lutego 2012 r., I UK 227/11, LEX nr 1157544). Istnieją od tej reguły dwa odstępstwa, z których pierwsze dotyczy sytuacji, kiedy inne, równocześnie wykonywane prace, stanowią integralną część pracy (większej całości) dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (wyroki z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, LEX nr 375653; z dnia 5 maja 2009 r., I UK 4/09, LEX nr 509022 i z dnia 11 marca 2009 r., II UK 243/08, LEX nr 550990), a drugie - przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (wyroki z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 86 i z dnia 24 czerwca 2015 r., II UK 260/14, LEX nr 1764810).

W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny ustalił, że skarżący jako tokarz

pracował „na szlifierce” w wymiarze 2-3 godzin dziennie, przy czym nawet nie wykonywał tej pracy każdego dnia. To ustalenie wiąże Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i jest miarodajne przy dokonywaniu oceny prawnej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skoro ubezpieczony wykonywał „główne” prace szlifierskie jedynie w wymiarze 2-3 godzin dziennie, to wszelkie prace „przygotowawcze”, aby mogły być zaliczone do pracy w warunkach szczególnych, musiałyby trwać około 5-6 godzin dziennie, co z oczywistych względów wyłącza możliwość zaliczenia ich zarówno do kategorii prac incydentalnych (ubocznych), jak i czynności, które stanowią integralną część procesu technologicznego związanego z obróbką metali. Przy takich ustaleniach Sąd Apelacyjny miał zatem wszelkie powody, aby stwierdzić, że wnioskodawca nie wykonywał spornej pracy na stanowiskach tokarza-szlifierza odlewów żeliwnych oraz mechanika pojazdów samochodowych-tokarza, stale i w pełnym wymiarze czasu. Na tej podstawie Sąd odwoławczy uznał, że ubezpieczony nie legitymował się wymaganym przez ustawę minimalnym okresem pracy w szczególnych warunkach, wobec czego nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek nabycia przez niego prawa do emerytury w obniżonym wieku na zasadach przewidzianych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z tych też przyczyn przedmiotowej skargi nie można uznać za oczywiście uzasadnioną, bowiem zaskarżone nią orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107), a tylko taka przesłanka - w myśl art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - warunkuje przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skoro w sprawie nie zachodzi konieczność wykładni przepisu prawa materialnego, a skarga ubezpieczanego nie jest oczywiście uzasadniona, to Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

